

Židovské muzeum v Praze: Co se ukrývá na půdě českých a moravských synagog?

PRAHA 2. prosince 2021 – Modlitební řemínky, svitky Tóry, amulety, nejrůznější věci osobní potřeby a dokonce i boty. To vše našli pracovníci muzea v uplynulých desetiletích na půdách českých a moravských synagog. Nyní chce muzeum tento ojedinělý **soubor 1650 nově restaurovaných** sbírkových předmětů představit veřejnosti v rámci projektu **Tajemství půdy: Nálezy z geniz českých a moravských synagog**. Uskuteční se tak na **tematických výstavách** přímo v regionech, odkud nálezy pocházejí, a také prostřednictvím **online sbírkového katalogu**, připravovaných **webových stránek** a **sociálních sítí** [Facebook](#) a [historypin](#).

„Geniza je hebrejský termín pro nařízení odkládat předepsaným způsobem předměty, které již neplní svou rituální roli, ale z náboženských důvodů je není možné zničit. Důvodem nařízení je respekt k Božímu jménu, které hebrejské svitky či knihy často obsahují. Projekt Tajemství půdy představí tento zatím málo prozkoumaný zvyk odkládání předmětů, jejich vztahu k místu odložení a příslušné komunitě,“ uvedl ředitel Židovského muzea v Praze (ŽMP) Leo Pavlát.

V 90. letech 20. století realizovalo ŽMP výzkum genizot v objektech ve vlastnictví Federace židovských obcí i jejích členských organizací. Celkem prozkoumali pracovníci muzea **13 lokalit a získali přes 3000 nálezů**, nejstarší ze 16. století a nejmladší z 19. století. Některé z těchto nálezů se již podařilo zpřístupnit veřejnosti, avšak většina na zpracování teprve čeká.

„Stav genizových nálezů je zpravidla mnohonásobně horší než u jiných, mnohdy i starších předmětů z muzejních sbírek; většinou jde o stav havarijní a pro restaurátory představují genizové nálezy výzvu. Součástí projektu bude odborný workshop, na kterém se budou moci zájemci z řad restaurátorů i laiků seznámit s vhodnými přístupy k těmto specifickým objektům, zejména zachování principu genizy, tedy o vizuální přiznání, že předměty byly určeny k zániku,“ uvedla řešitelka projektu Lenka Uličná.

Na projektu zpřístupnění kulturního dědictví židovské komunity se budou podílet další tři instituce: **Regionální muzeum v Chrudimi, Západočeské muzeum v Plzni a Norské centrum pro studium holocaustu a menšin v Oslu**, které se kromě vědecké činnosti věnuje i vzdělávání o holocaustu, genocidách, antisemitismu a extremismu.

Ve spolupráci s českými muzei vznikne **výstava Tajemství půdy**, která se nejdříve uskuteční v Chrudimi (7. 4.–30. 6. 2022) a zaměří na nálezy z východočeských geniz. Další výstava se pak uskuteční v Plzni ve 2. čtvrtletí roku 2023, kde budou akcentovány nálezy ze západních Čech. K výstavám bude publikován obsáhlý **dvojjazyčný katalog**.

Cenné zkušenosti norského partnera při přípravě výukových seminářů a vzdělávacích materiálů budou pak **využity při workshopu**, v jehož rámci se pracovníci paměťových institucí seznámí s tématem geniz a jeho pedagogickým potenciálem. Do projektu se při identifikaci a popisu nálezů **zapojí také studenti** Univerzity Palackého v Olomouci.

Projekt Židovského muzea v Praze Tajemství půdy vzniká za podpory Fondů EHP a Norska. ŽMP obdrželo na projekt dotaci z Fondů EHP 2014-2021 v maximální výši 16 808 175 Kč, což je cca 90 % z celkových způsobilých výdajů projektu 18 774 834,00 Kč).

Kontakty pro média:

Ředitel ŽMP

Leo Pavlát

E: leo.pavlat@jewishmuseum.cz

T: +420 222 749 205

Vedoucí odboru rozvoje a vztahů s veřejností

Tomáš Tetiva

E: tomas.tetiva@jewishmuseum.cz

T: +420 222 749 281

M: +420 603 867 285

Židovské muzeum v Praze

U Staré školy 141/1, 110 00 Praha 1

E: pr@jewishmuseum.cz

T: +420 222 749 211

web: www.jewishmuseum.cz